

6

Onder de fraaie bruiklenen is het schilderij van Pieter de Neijn (1597-1639) voorstellende het beleg van 's-Hertogenbosch door Frederik Hendrik in 1629 uit het Rijksmuseum (6). Van het Noordbrabants Museum is het portret van Johan Gans (1596-1674), één van de eerste niet-katholieke leden van de Broederschap die in 1642 toetraden, te zien.

De neo-gotische stijl van het pand is ook in de inrichting terug te vinden in vele details, onder meer de gietijzeren kachel en in de twee kasten in de Grote Zaal, geschenken van de Ridderschap van Noord-Brabant, die ook nu nog regelmatig samenkomt in het Zwanenbroedershuis.

In het pand zijn de familiewapens van vroegere en huidige leden van de Broederschap uitgebreid te zien, onder meer op de rug van de stoelen in de zalen, op het plafond in de Grote Zaal, de wapenboeken uit de 17^e en 18^e eeuw en op de wapenschilderingen van de leden door de eeuwen heen.

De band met het Koninklijk Huis wordt geïllustreerd door o.m. portretten van de koninklijke Zwanenbroeders Koning Willem-Alexander, Koning Willem II, Koningin Juliana en Prinses Beatrix, alsook door de bustes van Willem van Oranje, Koning Willem II, Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik. Het persoonlijke wapen van Koning Willem-Alexander is geborduurd op de zetel die Z.M. bij zijn aanwezigheid in het Zwanenbroedershuis gebruikt.

MUSEUM HET ZWANENBROEDERSHUIS

Hinthamerstraat 94
5211 MS 's-Hertogenbosch
tel.: 073 - 613 73 83
www.zwanenbroedershuis.nl

Openingstijden:

Zie www.zwanenbroedershuis.nl

Rondleidingen voor groepen:

na telefonische afspraak met
de Kring Vrienden 's-Hertogenbosch,
zie www.kringvrienden.nl / tel. 073-6135098.

Tarieven entree:

Volwassenen en kinderen: € 6,00
Kinderen tot 12 jaar: € 3,00
De Museumjaarkaart is niet geldig.

MUSEUM HET ZWANENBROEDERSHUIS

1

De Illustre Lieve Vrouwe Broederschap zetelt sinds haar kerkelijke bevestiging door de Bisschop van Luik in 1318 in 's-Hertogenbosch, en is sinds 1483 in haar eigen pand aan de Hinthamerstraat gevestigd. In die tijd was de schilder Jheronimus Bosch ook lid van de Broederschap, die oorspronkelijk de verering van Maria als doelstelling had. Tot de belangrijkste tradities van de Broederschap behoren nog steeds de Caritas en het gezamenlijk nuttigen van een maaltijd. Deze 'Broederlijke Maaltijd' vindt eens per jaar plaats in de Grote Zaal (1).

Het huidige Zwanenbroedershuis werd in 1847 in gebruik genomen ter vervanging van een eerder pand op dezelfde locatie. Het pand is een zeldzaam voorbeeld van de neogotische bouwstijl in ons land en fungeert niet alleen als eigen huis waar de leden van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap regelmatig bijeenkomen. Het is ook een museum waar de bezoekers kennis kunnen maken met de geschiedenis van de Broederschap en haar veelzijdige collectie.

De collectie van de Broederschap bestaat voornamelijk uit voorwerpen, die verbonden zijn met het rijke verleden van de Broederschap en die sinds eeuwen in opdracht zijn vervaardigd of (meestal door leden) werden geschonken. Tot de topstukken behoren twee houten beeldkasten, die ooit onderdeel waren van het Maria-altaar, dat de beeldhouwer Adriaen van Wesel in 1475-1477 in opdracht vervaardigde voor de

2

kapel van de Broederschap in de Bossche Sint Jans- Kathedraal. De kasten tonen de beeldengroepen Johannes op Patmos en Het visioen van Keizer Augustus (2). Het Maria-altaar is na de Beeldenstorm ontmanteld en behalve de twee beeldkasten in het Zwanenbroedershuis zijn slechts kleinere stukken van dit altaar in andere musea bewaard gebleven.

3

De grote 16e eeuwse koorboeken (3) bevatten missen en motetten van componisten uit de Renaissance als Pierre de la Rue, Nicolas Champion, Adrian Willaert en Jean Mouton. Onder deze boeken bevinden zich drie zeldzame handschriften uit het atelier van de beroemde muziekkopist Petrus Alamire en drie koorboeken van Philippus de Spina, die als zanger 35 jaar voor de Broederschap werkte.

Uniek is de verzameling van achttien tinnen drink-kannen uit de 16e en 17e eeuw, die de Broeders tijdens hun maaltijden gebruikten om wijn uit te drinken. Elke Broeder had zijn eigen kan en op de deksel hiervan is de naam van de gebruiker en zijn wapen te zien. De Broederschap bezit nu nog de kannen van o.a. Willem van Oranje, de graven Frederik en Floris van Buren en Maximiliaan van Egmond (4).

4

De Broederschap liet in 1881-1885 een 560-delig blauw-wit servies maken door De Porceleyne Fles in Delft. Het servies is gedecoreerd met het embleem van de Broederschap (de lelie tussen de doornen) en de daarbij behorende spreuk 'Sicut Liliam inter Spinas' (5).

5